

БӨЛІМ: ЖАҢАЛЫҚТАР

Қазақстан жолдарында қызыл жолақ пайда болды. Ол нені білдіреді?

ЖАРИЯЛАНДЫ
07.05.2026

ТІРЕК СӨЗДЕР
жол ережесі Қазақстан, жол қауіпсіздігі, жол таңбасы, жолдағы қызыл разметка, жүргізушілерге ескерту, ҚазАвтоЖол, Қазақстан жолдары, қызыл жолақ, қызыл сызық

СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/188543/>

Сурет 1. Қазақстан жолдарында қызыл жолақ пайда болды. Ол нені білдіреді?

Қазақстан жолдарында бұрын көпшілік көрмеген **қызыл түсті жол таңбасы** пайда болды. “Бұл не белгі?”, “Оны басып өтсе айыппұл салына ма?”, “Бұл жаңа жол ережесі ме?” деген сұрақтарды жиі қоя бастады.

Шын мәнінде, бұл — жүргізушілерді қорқыту үшін емес, **қауіпті жол учаскелерінде қауіпсіздікті күшейту үшін енгізілген эксперименттік белгі.**

Фото: Қазавтожол видеосынан

ҚЫЗЫЛ ЖОЛАҚ ҚАЙ ЖЕРДЕ ПАЙДА БОЛДЫ?

Қызыл түсті жол таңбасы Қарағанды облысында, республикалық маңызы бар **Қарағанды - Аягөз - Бұғаз** автожолының 85–86 шақырымында салынған. Бұл учаске апат қаупі жоғары аймақтардың бірі ретінде таңдалған.

Жолға салынған белгі кәдімгі ақ немесе сары сызық емес. Бұл — **қызыл шеткі разметка**, яғни жолдың жүру бөлігінің шекарасын жүргізушіге анық көрсетуге арналған сызық.

ҚЫЗЫЛ ЖОЛАҚ НЕНІ БІЛДІРЕДІ?

Қызыл разметканың негізгі мақсаты — жүргізушінің назарын күшейту. Әсіресе түнде, ауа райы қолайсыз кезде, бұрылысы көп немесе апат жиі болатын жолдарда мұндай белгі жол шетін жақсырақ байқауға көмектеседі.

Қарапайым тілмен айтқанда, қызыл сызық:

“Бұл жерде абай бол, жолдың шеті жақын, қауіпті учаске болуы мүмкін” деген ескерту ретінде қолданылады.

“ҚазАвтоЖол” мәліметінше, қызыл разметка жолдың жүру бөлігінің шекарасын көзге айқын көрсету және жүргізушілердің назарын қосымша аудару үшін салынған. Қазір оның тиімділігі бақылаудан өтіп жатыр. Егер нәтиже жақсы болса, мұндай тәжірибе басқа республикалық жолдарға да енгізілуі мүмкін.

БҰЛ ЖАҢА ЖОЛ ЕРЕЖЕСІ МЕ?

Жоқ, әзірге бұл толық енгізілген жаңа жол ережесі емес. Бұл — **пилоттық жоба**, яғни тәжірибе ретінде қолданылып жатқан шешім.

Қазіргі жол ережесінде жүргізушілерге таныс негізгі жол таңбалары ақ және сары түстермен беріледі. Ал қызыл түсті бүтін сызық классикалық жол ережесіндегі стандартты разметка ретінде кең қолданылмайды. Бірақ Қазақстанда стандартта жоқ жаңа жол қозғалысын ұйымдастыру құралдарын эксперимент ретінде сынауға мүмкіндік бар екені айтылып жүр.

Сондықтан жүргізушілер мұны “жаңа айыппұл белгісі” деп емес, **қауіпсіздік үшін қойылған қосымша визуалды ескерту** деп түсінгені дұрыс.

ҚЫЗЫЛ ЖОЛАҚТЫ БАСЫП ӨТСЕ АЙЫППҰЛ САЛЫНА МА?

Бұл жерде ең маңызды сұрақ — айыппұл мәселесі.

Қызыл разметка әзірге эксперименттік белгі болғандықтан, оның өзі жеке айыппұл салатын арнайы белгі ретінде түсіндірілмейді. Бірақ бұл “қалай болса солай жүре беруге болады” деген сөз емес.

Егер жүргізуші қызыл сызықты кесіп өтіп, жол жиегіне шығып кетсе, қарсы бағытқа шықса, қауіпті маневр жасаса немесе жол қозғалысы ережесін бұзса, онда жауапкершілік сол нақты ереже бұзушылық бойынша қаралады.

Яғни айыппұл қызыл түстің өзіне емес, жүргізушінің **қауіпті әрекетіне** байланысты болуы мүмкін.

НЕГЕ ДӘЛ ҚЫЗЫЛ ТҮС ТАҢДАЛҒАН?

Қызыл түс адам назарын бірден аударады. Жолда бұл түс көбіне қауіп, тоқтау, абай болу деген мағынамен байланысты. Сондықтан қауіпті учаскеде қызыл сызық жүргізушіге психологиялық тұрғыдан да әсер етеді: жылдамдықты азайтуға, жол жиегіне жақындамауға және мұқият жүруге итермелейді.

Әсіресе мына жағдайларда қызыл разметка пайдалы болуы мүмкін:

- түнгі уақытта;
- тұман, қар, жаңбыр кезінде;
- жолдың қауіпті бұрылыстарында;
- апат жиі болатын трассаларда;
- жол жиегі нашар көрінетін жерлерде.

ЖҮРГІЗУШІЛЕР НЕ ІСТЕУІ КЕРЕК?

Егер жолда қызыл түсті сызық көрсеңіз, ең дұрыс әрекет — жылдамдықты азайтып, жол жағдайына мұқият қарау.

Қызыл разметка көрінсе:

1. Жолдың шетіне тым жақындамаңыз.
2. Қауіпті маневр жасамаңыз.
3. Жылдамдықты жол жағдайына қарай төмендетіңіз.
4. Белгілер мен басқа разметкаларға да назар аударыңыз.
5. Бұл учаскені апат қаупі жоғары аймақ деп қабылдаңыз.

ҚЫЗЫЛ ЖОЛАҚ БАРЛЫҚ ЖОЛҒА САЛЫНА МА?

Әзірге жоқ. Қазір бұл белгі тек белгілі бір учаскеде сынақ ретінде қолданылып жатыр. Мамандар оның жол қауіпсіздігіне әсерін бақылап, тиімділігін зерттейді.

Егер қызыл разметка жүргізушілердің назарын арттырып, апат санын азайтуға көмектесе, болашақта оны басқа да республикалық маңызы бар жолдарға енгізу қарастырылуы мүмкін.

Қазақстан жолдарындағы қызыл разметка — айыппұл салу үшін ойлап табылған белгі емес. Бұл — жүргізушілерге қауіпті учаскені алдын ала байқату, жол шекарасын анық көрсету және апаттың алдын алу үшін енгізілген эксперименттік шешім.

Сондықтан қызыл сызықты көрген жүргізуші ең алдымен бір нәрсені түсінуі керек: **бұл жерде аса сақ болу қажет.**

Жолдағы кез келген жаңа белгіге бейжай қарауға болмайды. Себебі бір сәттік немқұрайлылық үлкен апатқа әкелуі мүмкін.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimgger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.